

DUCHOVNÉ OZVENY

ročník XIV.
Február
2011

Mesačník farnosti sv. Martina z Tours

Suchá nad Parnou, Košolná, Zvončín

číslo 2

Fašiangy

Vianočný čas sa už nadobro skončil, už definitívne zmizla aj výzdoba z kostolov a domácností. Podobne skončil pre žiakov, študentov i pedagógov prvý polrok školského roku. Na školopoviných čaká druhý polrok, na veriacich ďalšie liturgické obdobia.

Prežívame fašiangy, obdobie medzi koncom vianočného a začiatkom pôstneho obdobia, teda čas zábav a plesov, čas tanca, spevu a hudby. Kedysi to okrem tohto znamenalo aj čas, keď sa viac ako inokedy jedlo mäso. Dnes už mäso

nie je až také vzácné, zato je vzácnejší čas oddychu a zábavy. Zábava a radosť nie sú cudzie ani nám kresťanom. Sám Pán Ježiš sa počas svojho verejného účinkovania zúčastňoval rôznych zábav a slávností. Neponúka nám len odriekanie a námahu, ale aj oddych a zábavu. Ďakujme teda Pánovi za takéto chvíle a prežívajme ich ako príležitosť aj v tomto sa pripodobniť nášmu Majstrovi.

Peter Škultéty

Z minulosti farnosti Suchá nad Parnou

REHOLE V SUCHEJ NAD PARNOU

2. Kongregácia sestier Najsvätejšieho Spasiteľa - spasiteľky

V Suchej nad Parnou pôsobili tiež roľné sestry **Spasiteľky** (Kongregácia sestier Najsvätejšieho Spasiteľa). Vedenie kongregácie kúpilo v roku 1931 od uršulínek vilu (Kanovičova vila). K nej patrili aj poľnohospodársky pozemok v katastrálnych územiach Suchej nad Parnou a Šelpic. Vila mala slúžiť ako zotavovňa pre sestry vyčerpané apoštolskou prácou, pretože kapacita domu v Horných Orešanoch, ktorý slúžil na podobné účely, bola už nepostačujúca. V Horných Orešanoch boli preto neskôr umiestnené iba choré sestry.

Prvé sestry sem prišli 10. apríla 1931 pod vedením sestry Bonaventúry Halajovej, ktorá bola menovaná za miestnu predstavenú. Počet sestier sa v dome menil podľa potrieb zotavenia. Žilo tu šesť sestier a šesť postulantiok s jednou kandidátkou. V roku 1938 bola predstavenou sr. Mathea Gerhátová a žilo tu jedenásť sestier. V roku 1944 bola predstavenou sr. Veneranda Petriková a s ňou tu pôsobili ešte deväť sestier a jedna postulanka. Pre sestry bol určený duchovný správca sestier, ktorý tu mal aj byt.

Sestry vypomáhali pri vyučovaní na miestnej rímskokatolíckej ľudovej škole, opatrovali chorých, venovali sa charitatív-

nej práci a ich dom bol aj rekreačným domom a slúžil aj na duchovné cvičenia.

Po prvom bombardovaní Bratislavy (16. júna 1944) sa takmer všetky sestry z Bratislavského kláštora na Jakubovom námestí presťahovali do Suchej nad Parnou. Superior kongregácie, un. prof. Dr. Štefan Zlatoš zabezpečil aj umiestnenie novíciek z Bratislavy do Suchej, kam občas prichádzal. Tu aj 28. septembra 1944 v kaplnke Povýšenia sv. Križa obetoval svoju jubilejnú sv. omšu pri príležitosti 25-ročného kňazstva.

Vo Veľkonočný pondelok (1. apríla 1945) obsadili sovietske vojská dom sestier. Škody, ktoré spáchali vojaci, boli veľmi veľké. Vzali im dva kone, voz, sedem ošípaných, sedemdesiatšesť sliepok, tri husi, tri morky, niekoľko sudov vína a množstvo vajec. Brali všetko, čo bolo možné z domu vziať. Takto vznikli škody v hodnote okolo 250 až 300 tisíc korún.

Sovietski vojaci sa v dome zdržiavali tri týždne. Sestry počas týchto dní bývali v rodinách vo Vlčej doline: u Hutárov, Kristiána či Macáka. U Hutárov bývali v pivnici, kde bolo desať postelí. V tom čase boli so sestrami provinciálna predstavená, Štefan Zlatoš a duchovný správca

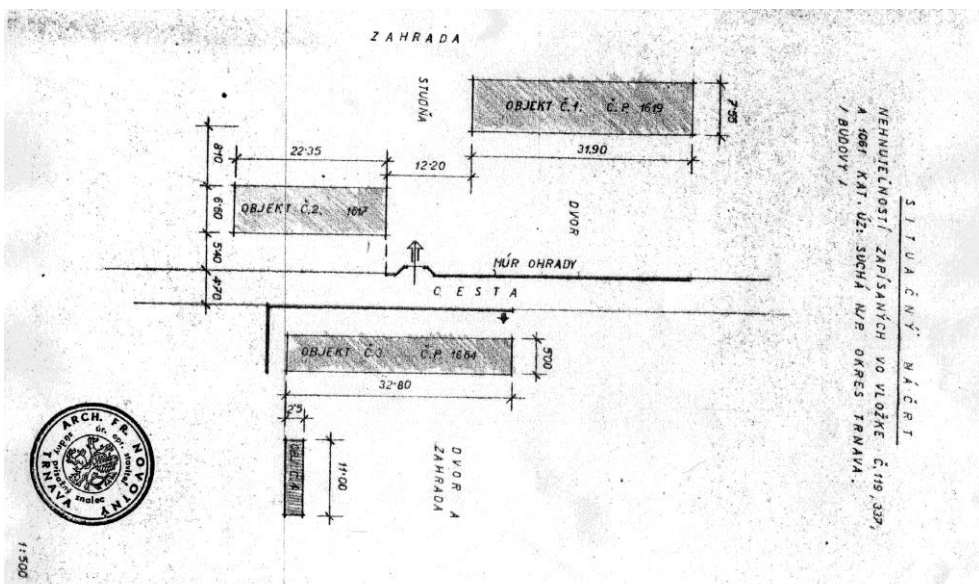
Belopotocký. Sovietski vojaci ich neustále kontrolovali, a tak pri kontrole sa im predstavovali ako manželia, a zároveň sa niektoré z nich ukryli pod posteľou. Niektoré sestry však barbarstvu neunikli. Tri z nich znásilnili.

V auguste 1950 zrušili viaceré domy kongregácie a sestry boli prevezené do ústredného domu v Pruskom. Zároveň zhabali celý ich majetok (dom, malé hospodárstvo a vinohrad) a kaplnku zrušili.

Priestory vily zo začiatku využívala učňovka pre policajtov. V rokoch 1950 – 1953 konfiškovaný majetok sestier spasiťieliek spravoval Rekreačno – hostiteľský komunálny podnik „Driny“. Podľa znaleckého posudku ohodnotenia nehnuteľností Podľa znaleckého posudku ohodnotenia nehnuteľností mali tu 2 hektáre 59 árov a 82 m² vinohradov a 53 árov 9 m² záhrady.

Aké budovy sa tam v tom čase nachádzali máme z ocenenia nehnuteľnos-

tí prevedeného v rámci likvidácie komunálneho podniku Driny z roku 1954. Podľa tohto ocenenia kláštorná budova (bývalá Kanovičova vila) v tom čase slúžila ako skladisko odevov (objekt č. 1). Druhý objekt č. 2 sa užíval tiež ako skladisko. V minulosti sa táto časť stavby užívala ako kuchyňa s jedálňou. V objekte č. 3 bola maštala a v čelnej časti jednoizbový byt strážnika skladov. Objekt č. 4 boli murované chlievy pre ošípané. V súčasnosti existuje už len budova č. 2, ktorá je obnovená.

Situáciačný náčrt nehnuteľností Kongregácie sestier Najsvätejšieho Spasiteľa v Suchej.

Učnice v bývalom kláštore spasieliek

Po roku 1953 kláštorné priestory využívala Družstevná učňovská škola pre Jednotu – dedinské spotrebné a výrobné družstvo pre vyučenie kuchárov, predavačiek a aranžérkok.

Od 5. novembra 1958 vilu aj s pozemkami prideliť Štátnemu majetku. V šesťdesiatych rokoch tu bolo poľnohospo-

dárske odborné učilište. Nakoniec tu mala sklady trnavská nemocnica, ktorá dom predala a nový majiteľ ho zbúral.

Noví vlastníci bývalého priestoru spasieliek okrem zachovania jednej z budov do zbytku pôvodnej kaplnky nainštalovali a dali aj požehnať v roku 2003 sochu Panny Márie Lurdskej.

Zdroj:

HULJAKOVÁ, A.: Diplomová práca: *Dejiny Kongregácie sestier Najsvätejšieho Spasiteľa na Slovensku 1896 – 1949*, s. 43.

KOLPÁK, J., RADVÁNYI, H.: *Príspevok k dejinám, Rím. kat. farnosť sv. Martina, biskupa*, Suchá nad Parnou, strojopis 1998, s. 76.

Kronika Kongregácie dcér Najsvätejšieho Spasiteľa, roky 1940 – 1950, 274 – 277.

Ocenenie nehnuteľností prevedené pre firmu DRINY, komunálny podnik v likvidácii zo dňa 2. 4. 1954. ŠOKA Trnava.

Potešilo. In: *Duchovné ozveny* 12/2003. Spomienky spasieliek zo Smoleníc.

Zakladacia listina „Driny“ Rekreačno – hosťiteľský a pestiteľský kombinát okresu trnavského, komunálny podnik v Trnave, vložky č. 119, 337. ŠOKA Trnava.

P. Viktor Mišuth, CSsR

Vianočný koncert

V našej farnosti sa stalo už peknou tradíciou, že prežívanie Vianočného obdobia si obohacujeme aj koncertom. Na ten tohtoročný prijal pozvanie nášho pána farára Petra Škultétyho Rímskokatolícky cirkevný hudobný spolok sv. Mikuláša v Trnave. Koncert sa konal 2. januára 2011 vo farskom Kostole sv. Martina z Tours v Suchej nad Parnou a jeho organizátormi boli Farský úrad v spolupráci s Obecným úradom v Suchej nad Parnou.

V úvode programu všetkých účinkujúcich i divákov privítal pán farár Peter Škultéty a zaželel im krásny umelecký zážitok. Medzi prítomnými boli i primátor mesta Trnava Vladimír Butko a starostka obce Suchá nad Parnou Daniela Balážová.

Začiatok koncertu patrilo vystúpeniu domáceho Suchovského speváckeho zboru pod vedením jeho dirigentky Aleny Baranovičovej so zborovými úpravami niekoľkých kolied a s talianskou vianočnou piesňou „Tu scendi dalle stelle“ (Ty zostupuješ z hviezd), ktorej slová i melódiu zložil zakladateľ rehole redemptoristov sv. Alfonz z Liguori.

Potom už nasledovalo vystúpenie hlavného účinkujúceho – Rímskokatolíckeho cirkevného hudobného spolku sv. Mikuláša v Trnave pod vedením jeho dirigenta Ladislava Vymazala, držiteľa Ceny mesta Trnava.

Tento hudobný spolok vznikol v roku 1833 a v tomto roku oslávi 178 rokov od jeho založenia. Je to najstaršie slovenské cirkevné hudobno – spevácke teleso na Slovensku, ktoré pôsobí trvale bez prerušenia činnosti v Bazilike sv. Mikuláša

v Trnave. Spolok v najväčšej možnej miere propaguje a interpretuje diela z tvorby Mikuláša Schneidra – Trnavského, ktorý v rokoch 1913 – 1956 stál na jeho čele ako dirigent a regenschori.

V roku 1998 Rímskokatolícky cirkevný hudobný spolok sv. Mikuláša v Trnave obdržal Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava udelené mestským zastupiteľstvom. V roku 2008 pri príležitosti 175. výročia založenia mu Konferencia biskupov Slovenska udelila Cenu Fra Angelica ako uznanie za osobný prínos kresťanských hodnôt do umenia na Slovensku.

V podaní tohto hudobného zoskupenia sme si vypočuli vianočnú omšu - Missa pastoralis in G od Carola Kemptera a viacero skladieb od Mikuláša Schneidra – Trnavského, Ignáca Reimanna a Georga Friedricha Händla.

Nádherný zážitok z koncertu bol umocnený tým, že Rímskokatolícky cirkevný hudobný spolok sv. Mikuláša v Trnave tvorí okrem miešaného speváckeho zboru i malý sláčikový orchester a organ. Bola to zaujímavá obmena, pretože v rámci farských koncertov po prvýkrát účinkovalo umelecké teleso v takomto zložení. Navyše na organe hral bývalý suchovský organista Ján Fančovič, čo obecenstvo prijalo s potešením. Sólisticky sa so svojím speváckym umením predstavili Monika Vanáková – soprán, Pavlína Cuninková – soprán a Stanislav Sliva – tenor.

Záver koncertu sa niesol v krásnych tónoch skladby Franza Grubera: Tichá noc, ktorú pod dirigentskou taktovkou

Ladislava Vymazala spoločne odprezentovali všetci účinkujúci.

Obecenstvo, ktoré celkom zaplnilo kostol, nešetrilo nadšeným potleskom.

Toto milé stretnutie potom pokračovalo posedením v kultúrnom dome za účasti všetkých účinkujúcich a pozvaných hostí.

Za toto podujatie patrí srdečné poďakovanie jeho organizátorom – Farskému i Obecnému úradu v Suchej nad Parnou ako i všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k jeho uskutočneniu. Zostávajú v nás krásne spomienky na vydarené sviatočné vianočné popoludnie.

Alena Baranovičová

Spomienky na zbor pokračujú

Pripadla mi zaujímavá a milá úloha zaspomínať si na náš „starý“ Suhovský cirkevný spevácky zbor, s ktorým sme účinkovali takmer na všetkých cirkevných obradoch a príležitostiach, ktoré sa konali počas môjho organovania vo farnosti. Treba podotknúť, že dnes, s odstupom času, sa takmer v každej farnosti nachádza menší či väčší spevácky zbor alebo aspoň určitá skupina ľudí, ktorá chce svojím pôsobením prispieť k spestreniu cirkevných obradov, a dnes to berieme ako samozrejmú, ale vždy to tak nebolo.

Keď sme sa s mojou rodinou presťahovali (myslím v roku 1980) z panelákového bytu na prednádraží v Trnave do Suhej nad Parnou, ktorá bola rodnou dedinou môjho otca, pôsobil vo farnosti ako duchovný správca Dr. Martin Ondroš. Na organe hrával iba v nedeľu a v určité sviatky pán Ing. Jozef Machovič z Trnavy. Inokedy boli sväté omše bez organu a „ľudový“ spev viedli pani Martinkovičová,

Heribanová a Holkovičová, spolu s neúnavným pánom „modlitebníkom“ Jožkom Gažovičom. Týmto všetkým ľuďom by som chcel aj touto cestou poďakovať, že ma podporili, povzbudili a pomohli mi ako 10-ročnému chlapcovi pri mojich organistických začiatkoch. Keďže v tom čase ešte stále vládol totalitný režim, nie každý mal odvahu prezentovať svoje aktivity v kostole.

V Trnave sme takmer každú nedeľu chodievali s otcom na latinské sväté omše do Kostola svätého Mikuláša, cez ktoré zneli namiesto „ľudového“ spevu skladby v podaní Rímskokatolíckeho cirkevného speváckeho zboru (Schneidrovcov), čo bolo pre mňa vždy veľkým kultúrnym a duchovným zážitkom.

Tieto omše tam bývajú dodnes. Spievajú a hrajú počas nich amatérski aj profesionálni hudobníci a je čťou hrať na organe s týmito telesami aj mne.

V Suchej mi tieto aktivity veľmi chýbali. Situácia vo farnosti sa zmenila príchodom vdp. Jozefa Kolpáka. Zvýšil sa záujem o dianie vo farnosti aj u mladých ľudí.

Samotný nápad pokúsiť sa založiť spevácky zbor, ktorý by spestril priebeh svätých omší a iných obradov nás spolu s mojou sesternicou, Gabikou Izakovičovou (Spustovou), napadol v októbri v roku (asi) 1985, keď chodilo do kostola aj cez týždeň veľa veriacich, keďže pred omšou prebiehala pobožnosť svätého ruženca. *(Čiže terajší cirkevný zbor Laudáte, ktorý je vlastne pokračovaním toho nášho „starého“, keďže trvá súvisle od roku 1985, v súčasnosti slávi 25 rokov svojho trvania. Svoju štvrt'storočnicu. Možno by sme sa mali všetci v novom roku dodatočne stretnúť, mladí aj starí, a poriadne to osláviti! © Pozn. redakcie.)*

Na moje veľké prekvapenie, napriek prvotnému zaváhaniu mali oslovení ľudia veľký záujem a vzniklo spoločenstvo mladých ľudí, ktoré sa stále zväčšovalo a stretávalo sa každý deň na svätej omši, cez týždeň aj v nedeľu. *(V nedeľu na všetkých svätých omšiach aj na filiálkach. Pozn. redakcie.)*

Srdcom zboru bola Katka Silná, ktorá svojimi organizačnými schopnosťami a autoritou dokázala zvládnuť každú situáciu.

Postupne sa členkami zboru stali Eudmila Silná, Janka Surová, Janka Oborilová Andrea Oravcová, Mirka Kupcová, Alenka Kloknerová, Ľubica a Mirka Surové, Ľudka a Katka Belicové, Andreja Fančovičová a iné. Mužskými hlasmi pomohli Jozef Brestovanský a Rast'o Fridrich.

Neskôr prišli aj iba 12-ročná Alenka Lošonská (Marhavá) a určitý čas spievali aj MUDr. Danka a Ing. Mária Belicové

z Košolnej. Veľkou oporou sa stal Ing. Matúš Dobšovič, ktorý zbor určitý čas dirigoval a viedol po hudobnej stránke *(keďže mal skúsenosti so spevom zo Slovenskej filharmónie. Pozn. redakcie)*. Počas mojej vojenčiny ma hrou zastupoval Maroš Sivoň zo Zvončína. Po mojom odsťahovaní hrala na organe Katka Belicová a neskôr Jarko Babiš.

Zbor účinkoval nielen v miestnom kostole, ale aj na rôznych obradoch aj mimo obce. Za zmienku stojí aj účinkovanie na Trnavskej novéne. Vďačný som aj miestnym organizácii TJ vinohradník, ktorý sa nebáli represálií a poskytli nám autobus.

Okrem spevu malo naše spoločenstvo význam najmä po duchovnej stránke. Všetci sme boli, spolu s miništrantmi veľmi dobrí priatelia, ktorí sa radi schádzali a trávili sme spolu mnoho krásnych chvíľ (na fare, na výletoch aj v súkromí), či už to boli oslavy Silvestra, narodeniny, meniny, šibačka alebo iné príležitosti. Na nikoho sa nikdy nezabúdalo.

Dnes väčšina z nášho „starého“ zboru už býva mimo našej rodnej obce (či už po vydaji či ženbe alebo odišli za prácou...) a štafetu prebrala nová generácia, ktorá sa už nemusí báť represálií a má oveľa väčšie možnosti ako sme mali my.

Som rád, že tradícia nášho zboru stále pokračuje a myslím si, že osobné stretnutia mladých ľudí majú väčší význam ako nekonečné ťukanie do počítačov a zoznamovanie sa s neznámymi ľuďmi cez Facebook, čo je v dnešných časoch veľkým hitom.

Osobne však počítač nezatrucujem, pretože každému hudobníkovi, ktorý ho dokáže správne využívať, vie táto vecička veľmi pomôcť.

Blednúce spomienky

Stáva sa to aj Vám?

Nejaká maličkosť, príbeh či vôňa ma vráti k niečomu, čo som už dávno prežila. Vždy sa snažím si prežitú situáciu pripomínať, no nie vždy si na všetko môžem spomenúť.

Sú však situácie, na ktoré sa nedá zabudnúť. Takou je aj bolesť zo straty najbližšieho človeka. Je to už päť rokov, čo ma zasiahla priamo do srdca strata manžela. Viem, nebola a nie som jediná, ktorá prežila niečo podobné. Na bolesť je človek sám. I keď má okolo seba rodinu, priateľov, známych – rana sa hojí lepšie, vždy sa nájde niečo, čo nám stratenú osobu pripomenie. Hovorí sa, že na takéto rany je najlepší lekár – milosrdný čas.

Jazva zostane ako spomienka na to, čo bolo, na tie pekné i horšie časy – prežité spolu.

Ludia si myslia, že šťastný človek je ten, čo má úsmev na tvári. Niekedy to tak nemusí byť. Tí, čo nikdy nič nestratili, nemuseli o nič bojovať, často si nevážia to, čo majú. A pritom k šťastiu stačí maličkosť, radosť z narodenia vnúčika, slniečko či rozkvitnutá snežienka na jar – prijať život tak, ako to v ňom ide – ruka v ruke – dobré i zlé.

A život ide ďalej. Deti starnú, vnúčaťa odrastajú – spomenú si ešte na otca, dedka? Spomenú si na tie dobré veci, čo spolu prežili, na úsmev, na krásne maličkosti?

„Keď nájdeme vnútornú harmóniu, nebudeme sa zaťažovať nepodstatnými vecami, urobíme si život radostnejším“ – to som si prečítala v jednom článku, kde sa zaoberali témou – ako sa vyrovnáť so stratou najbližšieho človeka a nájsť radosť zo života.

Pozrime sa na svoj život ako na dar. Môžeme pritom aj spomínať. Spomienky blednú, ale niečo nám ich vždy pripomenie. Nejaká maličkosť – tuhá zima, záveje, slnko podvečer či jarný dážď.

Nezabudneme.

S láskou spomínáme.

Anka Oravcová

január v našej farnosti pokrstení:

* 29.1.2010 Samuel Novosad, Trnava

zosnulí:

† 4.1., Helena Belicová, 74 r., Košolná

† 20.1., Mária Izakovičová, 88 r, Zvončín

† 24.1., Jozef Gažovič, 77 r, Zvončín

DUCHOVNÉ OZVENY

Farský mesačník

Vychádza poslednú nedeľu s dátumom nasledujúceho mesiaca.

Vydáva Rímskokatolícka cirkev, farnosť Suchá nad Parnou, č. 431, PSČ 919 01. Tel.: 033 / 55 80 144.

šéfredaktor:

JCLic. Peter Škultéty, administrátor

e-mail: suchanadparnou@fara.sk

grafická úprava: Ing. Peter Spusta

e-mail: spusta8@mail.t-com.sk

www.suchanadparnou.fara.sk

náklad: 400 výtlačkov

S povolením Arcibiskupského úradu v Trnave, dňa 3.8.1998, č. 2663/98

Registrácia MK SR, č. 1/2001

ISSN 1337-5849

Cena: dobrovoľný príspevok